

Sotsiaalministri määruse „Ravikindlustusega hõlmamata isikule rahvastiku tervise kaitseks osutatavate tervishoiuteenuste loetelu“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga kehtestatakse rahvastiku tervise eesmärgil tervishoiuteenuste loetelu, mida ravikindlustusega hõlmamata isikul on õigus saada ravikindlustuse seaduse § 30 lõike 1 alusel kehtestatud Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu määruses sätestatud alustel, tingimustel ja korras. Määrus kehtestatakse uue terviktekstina, sest muudatused on ulatuslikud ja muutub määruse pealkiri. Määruse eelnõu koostamise vajadus tuleneb sellest, et rahvatervise seadus kehtib kuni 31. augustini 2025. a, mida hakkab alates 1. septembrist 2025. a asendama rahvatervishoiu seadus.

Võrreldes kehtiva tervise- ja tööministri 17. detsembri 2018 määrusega nr 60 „Ravikindlustusega hõlmamata isikule osutatavate rahvatervise kaitsega seotud tervishoiuteenuste loetelu“ tehakse määruses viis muudatust, mis on eelnevalt kooskõlastatud Tervisekassaga:

1. **Mõiste täpsustamine** – Määruse pealkirjas ja tekstis asendatakse senine väljend „rahvatervise kaitsega seotud tervishoiuteenused“ uue sõnastusega „rahvastiku tervise kaitseks osutatavad tervishoiuteenused“. Muudatus on vajalik, et määrus oleks kooskõlas 1. septembril 2025 jõustuva rahvatervishoiu seadusega.
2. **COVID-19 diagnostika teenuste eemaldamine** – Nimekirjast jäetakse välja SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 nakkuskahtluse korral tehtavad diagnostilised uuringud ja nendega seotud teenused. Need lisati ajutiselt 2020. aastal pandeemia tingimustes. Tänapäevaks on olukord muutunud – elanikel on olnud võimalus vaktsineerimiseks ning kiirtestid on laialdaselt kättesaadavad jaemüügis. Seetõttu ei ole teenuse edasine kajastamine nimekirjas enam põhjendatud.
3. **COVID-19 ravi teenuste eemaldamine** – Samuti eemaldatakse loetelust COVID-19 haiguse ravi ja sellega seotud tervishoiuteenused. Nimetatud teenus lisati 2020. aastal pandeemia ajal. Tänapäevaks on enamikul inimestel kas vaktsineerimisest või haiguse läbipõdemisest tulenev kaitse ehk hübriidimmuunsus. Alates 2024. aasta septembrist on riikliku immuniseerimiskava alusel COVID-19 vastane vaktsineerimine tagatud riskirühmadele, kelle kaitsmine on rahvatervise seisukohalt oluline.
4. **Tubakast loobumise nõustamise täpsustamine** – Teenust täpsustatakse selliselt, et see hõlmaks ka nikotiinitoodeid loobumise nõustamist. Tervisekassa käsitleb tubaka- ja nikotiinitooteid ühtsena ning rahastab nõustamisteenust sõltumata konkreetsest tootest.
5. **Immuniseerimise lisamine teenuste loetellu** – Lisatakse teenuste loetellusse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel kehtestatud immuniseerimiskava alusel läbi viidud immuniseerimine. Antud teenust rahastatakse juba praegu Tervisekassa eelarvest nii ravikindlustatud kui ka ravikindlustamata inimestele. Rahvatervise kaitse seisukohalt on oluline tagada nakkushaiguste levikut tõkestavate abinõude rakendamine ja kaitsepookimine nakkushaiguste vältimiseks kõigile isikutele ravikindlustuskaitsest olenemata.

Koormus riigiasutustele ja ettevõtetele määruse kehtestamisega ei suurene vaid pigem väheneb. Selle põhjuseks on COVID-19 haiguse ravi ja diagnostiliste uuringute ning sellega seotud tervishoiuteenuste eemaldamine tervishoiuteenuste loetelust. Ülejäänud muudatused kajastavad juba kehtivat praktikat ning on vajalikud teenuse osutamise aluste üheseks ja selgeks määratlemiseks. Muudatustega tagatakse, et määruses nimetatud teenused vastavad kehtivale olukorrale nii keelekasutuse kui ka teenuste pakkumise osas.

Tervishoiuteenuste korraldamise seadus § 6¹ lg 3 sätestab, et enne määruse kehtestamist kuulatakse ära Tervisekassa nõukogu arvamusi.¹ Tervisekassa nõukogu arutas 25. aprillil 2025. a koosolekul kavandatud muudatusi ja heakskiitev otsus on kajastatakse Tervisekassa kodulehel nõukogu otsustes.²

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Sotsiaalministeeriumi rahvatervishoiu osakonna nõunik Maia-Triin Kanarbik (e-post maia-triin.kanarbik@sm.ee). Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (e-post piret.eelmets@sm.ee). Määruse mõjude analüüsi on teinud Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna analüütik Ülle Marksoo (e-post ulle.marksoo@sm.ee).

Määruse eelnõu väljatöötamisse on olnud kaasatud Tervisekassa.

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud rahvatervishoiu seaduse (RTHS) jõustumisega 1. septembril 2025. a, millega muudetakse käesoleva määruse volitusnormi tervishoiuteenuste korraldamise seaduses (TTKS).

Eelnõu ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kolmest paragrahvist.

Eelnõus tehtavad muudatused on eelnevalt läbi räägitud Tervisekassaga. Eelnõus tehakse viis muudatust võrreldes kehtiva tervise- ja tööministri 17. detsembri 2018 määrusega nr 60 „Ravikindlustusega hõlmamata isikule osutatavate rahvatervise kaitsega seotud tervishoiuteenuste loetelu“³ (edaspidi *kehtiv määrus*):

1. Tulenevalt TTKS § 6¹ sõnakasutusest asendatakse väljend „rahvatervise kaitsega seotud tervishoiuteenused“ väljendiga „rahvastiku tervise kaitseks osutatavad tervishoiuteenused“, sealhulgas määruse pealkirjas.
2. Tervishoiuteenuste loetelust eemaldatakse SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 nakkuskahtlase isiku diagnostilised uuringud ja nendega seotud tervishoiuteenused. Teenus sai lisatud nimekirja 2020. aastal, kui maailmas oli COVID-19 pandeemia. WHO teavitas rahvusvahelisest terviseala hädaolukorrast 30.01.2020, millega ametlikult algas pandeemia ning mis lõppes 05.05.2023. Võrreldes määruse kehtestamise ajaga on olukord muutunud, kuna rahvastikul on olnud võimalus ennast COVID-19 vastu vaktsineerida ja on jaemüügis kättesaadavad COVID-19 testid, mida igaüks saab endale soetada. Seetõttu eemaldame teenuste nimekirjast COVID-19 nakkuskahtlase isiku diagnostilised uuringud ja nendega seotud tervishoiuteenused.
3. Tervishoiuteenuste loetelust eemaldatakse SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 haiguse ravi ja sellega seotud tervishoiuteenused. Teenus sai lisatud nimekirja 2020. aastal, kui maailmas oli COVID-19 pandeemia. WHO teavitas rahvusvahelisest terviseala hädaolukorrast 30.01.2020, millega ametlikult algas pandeemia ning mis lõppes 05.05.2023. Võrreldes määruse kehtestamise ajaga on olukord muutunud. Terviseameti hinnangul on üldiselt elanikkonnal tekkinud märkimisväärne hübriidimmuunsus (varasem nakatumine ja/või vaktsineerimine), mis tagab kaitse raske haigestumise vastu. Samas on COVID-19 tõttu hospitaliseerimise risk endiselt suurem vanemaelistel ja kaasuvate vereringeelundite ning hingamiseldundite haigustega inimestel. 2024. a septembrist on immuniseerimiskava alusel riigi poolt tagatud COVID-19 vastane immuniseerimine inimestele, kellel on risk raskelt haigestuda ja kelle immuniseerimine on oluline haavatavate

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032023092?leiaKehtiv#para6b1>

² Nõukogu | Tervisekassa

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/107062023005>

sihtrühmade kaitseks. Endiselt on ravikindlustusega katmata inimestele tagatud tervishoiuteenused, kui abi edasilükkamine või selle andmata jätmine võib põhjustada abivajaja surma või püsiva tervisekahjustuse. Praeguses olukorras ei ole põhjendatud enam COVID-19 haiguse ravi ja sellega seotud tervishoiuteenuste eraldi välja toomine.

4. Täpsustatakse tubakast loobumise nõustamise teenust, et see sisaldaks ka nikotiinitoodetest loobumise nõustamist. Tänapäeval käsitletakse tubaka- ja nikotiinitooteid kui tervikut ja Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu alusel rahastab Tervisekassa tubakast või nikotiinitoodetest loobumise nõustamist konkreetset toodet eristamata. Teenust pakutakse täna ravi rahastamise lepingus kokkulepitult nii ravikindlustatud kui ka ravikindlustusega hõlmamata isikutele.
5. Lisatakse teenuse loetelusse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 10 lõike 3 alusel kehtestatud immuniseerimiskava alusel läbi viidud immuniseerimine. Täiendus on vajalik õigusselguse tagamiseks, kuna praktikas tagatakse immuniseerimiskava alusel immuniseerimisi nii ravikindlustusega kui ka ravikindlustamata isikutele. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 42 lg 1² sätestab, et Tervisekassa eelarvest rahastatakse immuniseerimiskava täitmiseks ja vältimatu abi korras immuniseerimiseks vajalike vaktsiinide ning immuunglobuliinide hankimist, säilitamist, vedu ja külmahela toimimist ning elanike immuunsustausta uuringuid.⁴ Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu kohaselt võetakse kindlustatud isikult üle tasu maksmise kohustus vaktsineerimise teenuse eest. Ravikindlustusega hõlmamata isikutele osutatud tervishoiuteenuste eest tasutakse Tervisekassa eelarvest ja tervishoiuteenuste loetelus nimetatud tingimustel TTKS §-des 6 ja 6¹ sätestatud alustel.⁵ Seetõttu on oluline, et antud määruses viidatakse immuniseerimiskavale, et ravikindlustusega hõlmamata isikutele oleks võimalik saada neid teenuseid Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus sätestatud alustel, tingimustel ja korras.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse määruse kohaldamisala. Määrusega kehtestatakse selliste rahvastiku tervise kaitsega seotud tervishoiuteenuste loetelu, mida ravikindlustusega hõlmamata isikul on õigus saada Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus sätestatud alustel, tingimustel ja korras. Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus ei pruugi tervishoiuteenused olla nimetatud samade nimedega kui määruses. Tervisekassa võtab tasu maksmise kohustuse üle meditsiinilistel näidustustel osutatud tervishoiuteenuste loetelusse kantud tervishoiuteenuste eest, lähtudes tervishoiuteenuse osutajaga ravi rahastamise lepingus kokkulepitud tingimustest. Ravikindlustatud isikuid ja ravikindlustusega hõlmamata isikuid käsitletakse nende teenuste osutamisel võrdselt. See tähendab, et TTKS alusel teenuste eest tasumise ja ravikindlustuse seaduse alusel tasu maksmise kohustuse ülevõtmise raames pakutavate teenuste ulatus ja maht ning osutamise tingimused ei erine. Rahvastiku tervise kaitsega seotud tervishoiuteenuste eest tasub Tervisekassa vaid neile tervishoiuteenuse osutajatele, kellega on sõlmitud ravi rahastamise leping.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse rahvastiku tervise kaitsega seotud tervishoiuteenused. Määruses sätestatud teenuseid on alates 2019 aastast rahastatud Tervisekassa eelarvest. Uusi teenuseid saab loetelusse lisada, kui lepitakse kokku nende täiendavas rahastamises.

Tervishoiuteenuse osutajale tasutakse Tervisekassa eelarvest ravikindlustusega hõlmamata isikule osutatud järgmiste tervishoiuteenuste eest:

- 1) HIV-nakkuse testimine, välja arvatud anonüümne testimine - testida tuleb vastavalt HIV-testimise ravijuhisele.⁶ Anonüümset HIV-nakkuse testimist ei rahastata, sest sellist testimist korraldab ja rahastab Tervise Arengu Instituut (TAI);
- 2) HIV-positiivsete ambulatoorsete infektsioonhaiguste teenused, välja arvatud teenusega seotud juhtumikorraldus. Juhtumikorraldust HIV-positiivsetele isikutele korraldab ja rahastab TAI;

⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032023072#para42>

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/111032023092?leiaKehitiv#para6b1>

⁶ <https://www.ravijuhend.ee/tervishoiuvarav/juhendid-gp/6/hiv-testimise-ravijuhend>

- 3) tuberkuloosihaige ravi, välja arvatud tuberkuloosiravi konsiilium - tuberkuloos on nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse kohaselt eriti ohtlik nakkushaigus. Otseselt kontrollitava ravi (OKR) strateegia on Maailma Terviseorganisatsiooni poolt soovitatud tuberkuloosi ravistrateegia, mille korral patsient võtab ravimeid tervishoiutöötaja kontrolli all. Tuberkuloosi otseselt kontrollitava ambulatoorset ravi rahastab Tervisekassa. Tuberkuloosiravi konsiiliume korraldab TAI;
- 4) tuberkuloosikahtlase isiku või temaga kontaktis olnud isiku diagnostilised uuringud;
- 5) tubakast või nikotiinitoodetest loobumise nõustamine - suitsetamine on oluline riskitegur pahaloomuliste kasvajate, südame-, kopsu- jt haiguste tekkes. Suitsetamine on peamine ennetatav suremuse ja enneaegsete surmade põhjus maailmas. See on levinum väiksema sissetuleku ja madalama haridustasemega inimeste seas, mille tõttu on see suurim tervisealase ebavõrdsuse põhjustaja. Tubaka- või nikotiinitoodetest loobumine läheb sujuvamalt, kui tarvitaja saab nõu ja toetust professionaalselt nõustajalt;
- 6) alkoholitarvitamise häire ennetus ja nõustamine - Eestis on alkoholitarbimine Euroopa keskmisest tasemest kõrgem WHO 2022 aasta andmetel. Alkoholi liigtarvitajad on ligi viiendik Eesti 16–64-aastastest täiskasvanutest. Alkoholi tarvitava isiku alkoholist loobumise nõustamine ja alkoholitarvitamise häire ravi rahastamine Tervisekassa eelarvest ka ravikindlustusega hõlmamata isiku eest aitab parandada alkoholi kuritarvitamise ja alkoholisõltuvuse raviteenuste kättesaadavust üle Eesti. Alkoholi tarvitamise vähendamiseks rahvastikus ennetatakse alkoholi tarvitamisest tingitud sotsiaalset-, majanduslikku- ja tervisekahju;
- 7) alkoholitarvitamise häire ravi - teenuse sihtrühmaks on isikud, kes tarvitavad alkoholi kahjustaval määral ja vajadusel patsiendi lähedased, kes toetavad patsienti loobumise protsessis. Lisaks osutatakse teenust kohtusüsteemi poolt saadetud isikutele;
- 8) narkootilist või psühhotropset ainet või alkoholi tarvitava psüühikahäirega isiku päevaravi - teenuse eesmärk on parandada psühhiaatrilise ravi järjepidevust ja saavutada paremaid ravitulemusi uimasteid ja/või alkoholi kasutavatel psühhiaatriliste häiretega patsientidel;
- 9) kuni 26-aastase (kaasa arvatud) isiku reproduktiivtervisealane nõustamine ja seksuaalsel teel levivate haiguste ennetamine - teenus hõlmab noorte reproduktiivtervisealast nõustamist ja seksuaalsel teel levivate infektsioonide ennetamist, sisaldades vajaduse korral ka günekoloogi vastuvõtu. Sihtrühma vanuse sätestamisel on lähtutud praegu teenust saavate isikute vanusest;
- 10) sõeluuringus osalemisega seotud tervishoiuteenused ja sõeluuringu tulemusena vajalikuks hinnatud tervishoiuteenused - nimetatud teenuse määramise lisamisega on võimalik vähendada ebavõrdsust sõeluuringute kättesaadavuses ning vajaliku ravi hilinemist. Sõeluuringud on tõendatult efektiivne meede rahvastiku tervise parandamisel ja säilitamisel. Maailma Terviseorganisatsiooni hinnangul on alusetu takistada ligipääsu tõendatult kuluefektiivsetele tervishoiuteenustele ja kulutõhusate teenuste kättesaadavuse piiramine on oma olemuselt ebaefektiivne. Haiguse kahtlusel korral ravi võimaldamine on vajalik osa sõeluuringu rahastamisest, et tekitada inimeses motivatsiooni osaleda sõeluuringus, tagades talle ka vajamineva ravi. Samasugune hilisem ravi vältimatu abi korras võib olla süsteemile tervikuna kulukam. Arstieetikast lähtuvalt ei ole ka eetilise (ega kulutõhus) rahastada kindlustamata isikutele üksnes sõeluuringu tuvastamiseks vajalikke uuringuid, kui ei rahastata vajaduse korral ravi ja järelravi tegevusi;
- 11) välismaalase tervisekontroll nakkushaiguste suhtes kui tema elukohajärgses riigis on puhkenud rahvusvaheline relvakonflikt, mille tõttu on välismaalane olnud sunnitud nimetatud riigist lahkuma ja tal ei ole võimalik turvaliselt ja püsivalt tagasi pöörduda ja kui tervisekontrolli ei rahastata muul õiguslikul alusel - lgas piirkonnas on nakkushaiguste leviku epidemioloogiline olukord erinev ning rahva tervise kaitse seisukohalt on

tervisekontroll oluline ennetaval eesmärgil, et vältida nakkushaiguste levikut Eestis. Relvakonflikti piirkonnast saabuvatel isikutel võib esialgu puududa mõnda aega tervisekontrolli alus muudel õiguslikel alustel ning selle tõttu on nad ravikindlustusega hõlmamata isikud Eesti õigusruumi tähenduses kuni õigusliku aluse tekkimiseni (nt välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus). Tervisekontrolli kuuluvate tervishoiuteenuste loetelu määratletakse sõltuvalt kodakondsusjärgse riigi epidemioloogilisest olukorrast;

- 12) nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 10 lõike 3 alusel kehtestatud immuniseerimiskava alusel läbi viidud immuniseerimine – rahvastiku tervise kaitse seisukohalt on oluline tagada nakkushaiguste levikut tõkestavate abinõude rakendamine ja kaitsepookimine nakkushaiguste vältimiseks kõigile isikutele ravikindlustuskaitsest olenemata. Arvestades, et immuniseerimiskava sihtrühmaks on peamiselt alaealised ja üle 60-aastased ning vanemad isikud ja täisealisele elanikkonnale ette nähtud õigust saada riigi kulul vaid difteeria-teetanuse, gripi ja COVID-19 vastast vaktsiini, ei ole Tervisekassa hinnangul täiendav kulu ravikindlustusega hõlmamata isikute vaktsineerimisteenuse eest tasumisel suur. Rahastades Tervisekassa eelarvest ravikindlustusega hõlmamata isikutele osutatavat vaktsineerimist, s.t lisaks vaktsiinile hüvitatakse ka vaktsineerimise kulu, aitab see kaasa vaktsineerimise hõlmamise tõusule ja vähendab hilisemaid nakkushaigusest tingitud vältimatu abi korras osutatavate tervishoiuteenuste kulusid.

Eelnõu §-s 3 sätestatakse määrase jõustumise tähtaeg, mis on 1. september 2025. a, et tagada määrase jõustumine samal päeval volitusnormi jõustumisega TTKS-s.

Kuna eelnõuks olev määrus kehtestatakse terviktekstina kehtiva määrase asemel, siis tunnistatakse kehtiv määrus kehtetuks alates 1. septembrist 2025. a.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus sätestab, et rahvusvahelise kaitse saajal on Eestis viibimise ajal õigus saada riiklikku pensioni, peretoetusi, tööturuteenuseid ja tööturutoetust, sotsiaaltoetusi, tervishoiuteenuseid ja muud abi samadel õigusaktides sätestatud alustel nagu Eesti alalisel elanikul.⁷ Kui põgenikud saavad ajutise kaitse nõukogu direktiivi 2001/55/EÜ ja nõukogu rakendusotsuse (EL) 2022/382 kohaselt, siis kohaldatakse neile välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse regulatsiooni. Eelnõus nimetatud tervishoiuteenuste puhul tagatakse tasuta ravi saamine ka juhul, kui isikul puudub ravikindlustus.

4. Määruse mõjud

Viimase kuue aasta jooksul on ravikindlustamata isikute osatähtsus elanikkonnast püsinud ligikaudu 6% piires. 2024. aastal oli TAI andmetel ravikindlustamata isikuid ligi 84 000.

Määruse eelnõus sätestatud tervishoiuteenuste loetelu ravikindlustamata isikutele ei too kaasa muudatusi riigiasutuste töökorralduses ega eelda olemasolevate struktuuriüksuste ülesannete muutmist, kuna teenuste loetellu ei lisata uusi teenuseid. Erinevuseks võrreldes kehtiva määrusega on teenuste loetelust SARS-CoV-2 põhjustatud COVID-19 nakkuskahtlase isiku diagnostiliste uuringute, ravi ja nendega seotud tervishoiuteenuste eemaldamine. Nimetatud teenus lisati loetellu 2020. aastal, kui eesmärgiks oli kõigi nakkuskahtlaste inimeste võimalikult kiire tuvastamine, et piirata viiruse levikut. Nüüdseks on COVID-19 hädaolukord lõppenud ja avanenud võimalus end vajadusel ise kodus testida.

Määrusega mõjutatav sihtrühm on väike, mõju ulatus ja avaldumise sagedus on väike ning ebasoovitavate mõjude risk väike.

⁷ [Välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seadus–Riigi Teataja](#)

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse eelnõus loetletud ravikindlustusega hõlmamata isikute tervishoiuteenuste kulud kaetakse Tervisekassa eelarvest selleks ettenähtud vahenditest. Tervisekassa eelarvele täiendavat kulu ei teki, kuna toodud muudatused on praktikas juba praegu. Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelu alusel rahastab Tervisekassa tubakast või nikotiinitoodetest loobumise nõustamist konkreetset toodet eristamata. Lisaks sätestab nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus, et Tervisekassa eelarvest rahastatakse immuniseerimiskava täitmiseks ja vältimatu abi korras immuniseerimiseks vajalike vaktsiinide ning immuunglobuliinide hankimist, säilitamist, vedu ja külmahela toimimist ning elanike immuunsustausta uuringuid. Teenust pakutakse täna ravi rahastamise lepingus kokkulepitult nii ravikindlustatud kui ka ravikindlustusega hõlmamata isikutele. Tervisekassa tervishoiuteenuste loetelus ei pruugi tervishoiuteenused olla nimetatud samade nimedega kui määrukses.

Siin on toodud Tervisekassa ravikindlustusega hõlmamata isikute rahvastiku tervise kaitsega seotud tervishoiuteenuste kulud aastatel 2022–2024:

Aasta	Summa tasumisel (EUR)		
	2022	2023	2024
HIV-nakkuse testimine, välja arvatud anonüümne testimine	6 011		26 134
HIV-positiivsete ambulatoorsete infektsioonhaiguste teenused, välja arvatud teenusega seotud juhtumikorraldus	161 185	171 496	184 267
Tuberkuloosihaige ravi, välja arvatud tuberkuloosiravi konsiilium	72	1 235	2 413
Tuberkuloosikahtlase isiku või temaga kontaktis olnud isiku diagnostilised uuringud	143		
Tubakast loobumise nõustamine	140	380	208
Noorte seksuaalnõustamine	72 275	89 036	109 259
Rinnavähi varajase avastamise sõeluuring	34 864	44 116	63 205
Emakakaelavähi varajase avastamise sõelu	36 679	49 725	56 814
Jämesoolevähi sõeluuring	1 192	2 795	6 880
Alkoholitartvitamise häire ennetus ja nõustamine		88 948	98 834
Välismaalase tervisekontroll nakkushaiguste suhtes (kui tervisekontrolli ei rahastata muul õiguslikul alusel)	1 535 385	527 222	528 690
KOKKU	1 847 946	974 953	1 076 704

Pigem võivad kulud väheneda, kuna teenuste loetelust jääb välja COVID-19 haiguse diagnoosimise ja ravi kulu. Aastal 2024 rahastas Tervisekassa COVID-19 diagnostika või ravi eesmärgil tervishoiuteenuseid vähemale kui 200-le ravikindlustusega hõlmamata isikule (raviarved summas 1759 eurot).

Ravikindlusega hõlmamata isikutele ennetavate tervishoiuteenuste pakkumine aitab vähendada raskete haiguste hilisema ravi koormust tervishoiusüsteemile. Varajane avastamine ja sekkumine parandavad tervisetulemusi ning vähendavad pikaajalisi kulusid nii üksikisikule kui ka ühiskonnale tervikuna.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2025 – päeval, mil jõustub määruse volitusnorm TTKS-s.

7. Eelnõu koostööstamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu koostööstamiseks Rahandusministeeriumile ning Siseministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks Tervise Arengu Instituudile, Terviseametile, Eesti Haiglate Liidule, Eesti Arstide Liidule ja Eesti Perearstide Seltsile.